

Droogte slaat toe in vollegrondsteelten

Waar de meeste bedrijven met containervelden goed voorzien waren om langere droogteperiodes aan te kunnen, kregen de voorbije julimaand heel wat vollegrondsgewassen het heel moeilijk door de hitte en de droogte. Waar het kon, werden percelen begoten maar dit was maar juist toereikend om de gewassen in leven te houden. Doch ook bij de containerplanten moest er bijzonder veel water gegeven worden, soms meerdere keren per dag. Door het zeer hoge waterverbruik ging de waterkwaliteit wel snel achteruit.

Willy De Geest
Foto's © W. De Geest

Midden juli maakten de boomkwekers al een eerste stand van zaken op. Jonge aanplantingen kenden veel last, hier en daar waren de bladeren al gekruld en werden bladeren bruin. Ook zaailingen zoals beuk en eik kregen het moeilijk.

Maatverlies en kwaliteitsverlies

Na de eerste regen in augustus konden we voor de vollegrondsteelten in de boomkwekerijregio Wetteren al een voorzichtige balans opmaken.

Marc Van Durme van de Boomtelers Oost-Vlaanderen, wees op de pijnpunten.

'Bij de bomen stellen we vast dat er heel wat groeivertraging is in hoogte en kroonvorming', zegt Marc. 'Wat maat 10/12 zou moeten zijn, is meestal nu maar 6/8 of 8/10. Dit betekent dat we een jaar achterstand oplopen. Zelfs met tweejarige planten moet je een jaar langer kweken om de gewenste maten te hebben het volgende jaar. Veel planten zullen niet leverbaar

zijn. Bij de spullen zijn de vertakking en de scheutvorming er niet. En bij wat vorig jaar geplant is, was er al serieuze groeiachterstand door de droogte toen. Ook bij coniferen en haagplanten hebben we mindere maten.'

Op 13 augustus was er 25 à 30 liter regen gevallen in de Wetterse regio maar het water zit maar 15 – 20 cm diep en heeft voor bomen nog geen effect omwille van de diepere wortels en ook de diepere wortelvorming bij

Steyn en Paul Weymeersch evalueren met Marc Vandurme de gevolgen van de droogte in het Wetterse

Bomen die hun dikte- en kroonmaat niet zullen halen

Stamschade bij jonge planten bij het raakvlak met de grond waar temperaturen het hoogste oplopen gezien de afwezigheid van voldoende blad en schaduw

Verplanten of andersnijden werden sommige grotere specimen fataal

het zoeken naar water. 'Sommige bomen kunnen door de regen nog iets inhalen maar veel bomen staan gesloten en we zijn te ver op het seizoen, om nog van recuperatie te kunnen spreken', aldus Marc Van Durme. De mogelijke hergroei zal nu zeer ongelijkmatige zijn voor planten en bomen. Geen enkele boom die vorig jaar of twee jaar geleden is geplant, is doodgegaan. Wel had plantgoed het zwaar te verduren. Beuk is bijvoorbeeld zeer

gevoelig voor droogte en verbranding. *Carpinus betulus* herstelt zich wel. Jonge aanplant zal nog een beetje groeien zoals *Olm*. Amerikaanse eik heeft het ook zeer moeilijk.

Meestal zullen de planten niet op hoogte zijn en kunnen daarom niet getopt worden voor lichtere bomen. Heel weinig soorten kunnen dit nog goedmaken. Bomen als *Gleditsia*, *Pawlonia* *Catalpa*, *Acacia* en andere zuiderse bomen kunnen dit weer wel aan maar ook hier zullen we in maten

moeten inboeten, meent Marc. Dit scheelt als snel 5 à 6 euro minder per boom. Sommige bomen werden nog opgesnoeid om toch meer kroon te krijgen maar dit benadeelt dan weer de diktemaat. Ook de fruitbomen zijn halfweg de zomer gestopt met groeien. Ze zijn zeer ongelijk, misschien wel leverbaar maar een halve meter te kort om kwaliteitsplanten te zijn.

'De problemen die wij nu hebben, zullen zich ook nog het volgende jaar doorzetten', zegt Marc. De achter-

stand bij onderstammen voor oculatie geeft problemen in teeltplanning en teelt. Sommige zijn niet meer oculeerbaar. En wat met planten die nog een jaar moeten doorgekweekt worden omdat ze hun maat niet gehaald hebben. Zullen ze volgend jaar niet te zwaar zijn?

Bij dit alles komt ook nog dat de schade zich bij sommige bedrijven extra kan oplopen doordat contracten opgezegd worden omdat niet de juiste maten kunnen geleverd worden.

Paul en Steyn Weymeersch die gespecialiseerd zijn in het veredelen van laan- en sierbomen bevestigen: een maat minder geeft op schaal van de volledige kwekerij een aanzienlijk verlies in omzet; zij hebben de rekening gemaakt. Zij verwachten wel een stijgende vraag naar planten voor vervanging maar als je de gewenste maten niet kunt leveren heb je toch te maken met heel wat inkomensverlies. En die mindere productie zet zich niet enkel dit seizoen maar ook volgend seizoen door. Paul becijferde dat het nog zeker 250 l/m² zou moeten regenen om te komen tot een normaal vochtigheidsgehalte van de bodem.

De schade is ook goed voelbaar in de knolbegoniатеelt waar de uitval becijferd wordt op 30 tot 40%. ■

Hoe shadedossier droogte opstarten?

De aanhoudende droogte in combinatie met zeer hoge temperaturen heeft de hele land- en tuinbouw getroffen. Intussen is de procedure in gang gezet om de erkenning van een landbouw-ramp aan te vragen. Zodra de droogte voorbij is, zal het KMI bekijken of er sprake is van een uitzonderlijke toestand. Inmiddels kan u als tuinder reeds van start gaan met de opmaak van een shadedossier. Wij zetten hierbij de belangrijkste zaken voor u op een rijtje.

Momenteel is het nog te vroeg voor concrete cijfers over de schade. Voor teelten of percelen die geconfronteerd worden met 'uitzonderlijk verliezen' raden wij aan om nu al zoveel mogelijk 'bewijsmateriaal' op te maken en te verzamelen, foto's zijn hiervoor ideaal. Er is immers bewijsmateriaal nodig om overmacht aan te tonen. Dit is niet enkel voor tussenkomst van het Rampenfonds belangrijk. Een dossier kan ook handig zijn bij de mestwetgeving en verzamel-aanvraag of om te gebruiken in je fiscale aangifte.

Wat is belangrijk om nu al te doen?

Meld de schade aan de gemeente en vraag samen met getroffen collega's uit de omgeving een bezoek van de schattingscommissie aan, breng de verzekering op de hoogte, maak een schadebeschrijving op voor niet verzekerde elementen en breng eventueel klanten op de hoogte als het gaat om een bestelling. Anders dan in andere teelten, wordt er in sierteelt- en boomkwekerij niet gewerkt met forfaitaire opbrengsten per hectare. Het is aan de teler zelf om aan te geven én te bewijzen wat de economische gevolgen zijn van de teeltschade. Dit kan onderbouwd worden door bijvoorbeeld catalogusprijzen, facturen van voorgaande jaren,...

Meer gedetailleerde informatie kan u raadplegen op de AVBS- en Boerenbondwebsite. Bij extra vragen, neem gerust contact op met één van de AVBS-consulenten. ■

5 federale hulpmaatregelen

Ten gevolge van de droogte die de Belgische land- en tuinbouwsector treft, verleent de federale regering steun aan de landbouwsector die zwaar getroffen is. Op voorstel van de minister van Landbouw, Denis Ducarme, werden 5 concrete sociaaleconomische maatregelen aangenomen om de getroffen bedrijven te helpen:

Inzake het sociaal statuut van zelfstandigen:

- Mogelijkheid om op eenvoudig verzoek bij het sociale verzekeringsfonds, en dit zonder verhoging (en zonder impact op de uitkeringen) de betaling van hun sociale bijdragen met een jaar uit te stellen, voor het 3de en 4de kwartaal van 2018 en het 1ste kwartaal 2019;
- Groepering van de dossiers in verband met de vrijstelling van bijdragen met het oog op een snellere en eenvormige behandeling;
- Erkenning als 'sector in crisis', waardoor ze hun sociale bijdragen eenvoudiger kunnen verlagen.

De ministers van Landbouw Denis Ducarme en van Sociale zaken Maggie De Block zijn ook 2 maatregelen overeengekomen voor de sociale zekerheid van de werknemers:

- Op eenvoudig verzoek van de werkgever, is een afbetalingsplan van de sociale bijdragen RSZ toegankelijk voor de getroffen bedrijven zonder gerechtelijke inning. De aanvraag kan online worden ingediend via een aanvraagformulier beschikbaar op het portaal van de sociale zekerheid. De werkgever zal een antwoord krijgen binnen de 10 werkdagen na zijn aanvraag.
- Een gedeeltelijke of volledige vrijstelling van nalatighedsinteressen in geval van laattijdige betaling van de werkgeversbijdragen is ook mogelijk mits de vorige kwartalen tijdig werden betaald. De aanvraag kan ingediend worden bij de inningsdienst van de RSZ. ■